

bytte, man vilde kunne faa ved at anbringe Pengene, ikke i Bankaktier, men i Kreditforeningsobligationer eller lignende. Saa er der tilovers af de 16 Mill. Kr. ca. 6 Mill. Kr., som altsaa er indtjente ud over den nævnte rimelige Rente, som man kunde faa f. Eks. ved Indkøb af Kreditforeningsobligationer. Men det vil i Virkeligheden sige, at Bankerne med de Midler, de har arbejdet med, har tilvendt sig en Fortjeneste af kun ca. $\frac{1}{2}$ pCt. Det forekommer mig da ikke rigtigt at bruge saa stærke Ord, som man i denne Sag har brugt om Bankernes Fortjeneste. Naar man tager Hensyn til de Midler, der har været Bankerne betroede, synes jeg ikke, man kan sige, at Bankerne har trukket deres Kunder op paa en Maade, som kan kaldes uforsvarlig.

Der er endnu en anden Side af Sagen, og det er den, at man har sagt, at Stempelbegunstigelse eller Stempelpligt ikke betød noget nævneværdigt. Det betyder ganske overordentligt meget, idet Stempelloven bestemmer, at Sparekassendiskuddene, hvis de skulde beskattes, skal stemples med $\frac{1}{500}$ af Indskudsværdien, men dog — og nu kommer det, jeg vil paapege — med et Mindstebeløb af 10 Øre. Det vil simpelthen sige, at den lille Sparer, som kun kan komme med 2 Kr. ad Gangen, kommer til at betale 10 Øre for hver Gang eller lige saa meget som den større, rigere Sparer, der kan komme med 50 Kr. paa een Gang. Med andre Ord, en lille Sparer, som indsætter 50 Kr. i 25 2-Kr., betaler 2 Kr. 50 Øre i Stempelafgift, medens den mere stillede Sparer, som kommer med 50 Kr. paa een Gang, betaler 10 Øre. Jeg kan ikke forstaa, at dette kan være demokratisk. Jeg kan ikke forstaa, at noget Menneske kan gøre sig til Talsmand for, at en saadan Stempelpligt skal paahvile de Sparere, der sparer i en Bank.

Jeg er ikke af de Grunde, der er blevet fremført af dem, jeg kalder Sparekassevenner, blevet overbevist om, at der med Hensyn til Stempelbegunstigelse burde gøres Forskel mellem de forskellige Spareinstitutter, hvad enten de kaldes Sparekasser eller Banker, og Aarsagen hertil er, at det forekommer mig, at Lovgivningsmagtens Mening umuligt kan have været den, at man vilde protegere eller yde Gunst til Spareinstitutterne. Jeg mener, at det, man har ønsket, dog maa have været, at yde Begunstigelser til selve Sparerne for at fremme Sparsommeligheden. Afgørende for mig har det tillige været, at Bankerne

jo er lige saa nødvendige for Samfundslivet, Næringslivet som Sparekasserne. De har hver sit Virkefelt. Sparekasserne har virket mest paa den Maade, at de har ydet Kapital til Ejendomsbesiddere, være sig paa Landet eller i Byen, ved at give dem faste Laan i deres Virkemidler, altsaa i de faste Ejendomme, medens Bankerne har løst den Opgave at give Laan til den Slags Næringsliv, som ikke særlig bygger paa fast Ejendom. Det forekommer mig, at begge Arter af Institutter er lige nødvendige for en sund Udvikling af Næringslivet. Jeg har altsaa ikke følt mig overbevist af de Grunde, der har været fremførte, med Undtagelse af en eneste, nemlig den, jeg nu kommer til.

En Begrundelse, der har været fremført, baade i Udvalget og i Rigsdagen ved andre Lejligheder, er, at den Omstændighed, at Bankerne konkurrerer med Sparekasserne, har pisket Indlaansrenten op til noget saa unaturligt som 5 pCt. Her er jeg villig til at lade mig overbevise. Naar virkelig Forholdet er det, at man nu er naaet til en Indlaansrente paa 5 pCt., kan det være rimeligt, at Lovgivningsmagten paa en eller anden Maade griber ind og søger at hindre, at Indlaansrenten kommer saa unaturligt højt op. Jeg har da bestræbt mig for at finde et Mæglingsforslag, der paa en Gang kunde udføre denne Indgriben og føre os bort fra dette, at enkelte Spareinstitutter har Stempelbegunstigelser, som andre maa savne. Det faldt mig da ind, om man ikke kunde finde et Kriterium for, hvad Renten højst burde være, og jeg naaede til den Overbevisning, at man naturligt kunde søge dette Kriterium deri, at Indlaansrenten ikke maatte blive højere end det Udbytte, som en hvilken som helst Person kunde opnaa ved at købe en Kreditforeningsobligation. Naar man vil bedømme, hvilket Udbytte en saadan Køber kan faa, maa man skelne mellem to Arter, et Udbytte, som falder aarligt, og et, der falder lejlighedsvis. Det første finder man ganske simpelt. Lad os for Eksempel gaa ud fra en Kurs som den, der er paa jyske Land- eller paa Østifternes Kreditforeningsobligationer, og lad os eksempelvis sige, at denne er 90. Naar man da siger: 90 giver 4 Kr., hvor meget giver saa 100 Kr., saa finder vi, at det aarlige procentvise Udbytte er 4,44 pCt. Der er imidlertid endnu et Udbytte, som Obligationskøberen faar; det er det, han vinder ved en Gang med Tiden at faa 100 Kr. betalt for den Obligation, som han kun har betalt med 90 Kr. Man kan noget